י.מ.ה.א. פיקניק און ספּאָרט טאָג אין פאַראַדייז גאַרדנס, זונטאָג, אווג. 30

האַלט פריי דעם טאָג: שפּאַס פאַר דער גאַנצער פאַמיליע: גיימס, רייסעס און טענץ.
סטריט קאַרס צו די "פאַראַדייז גאַרדנס" וועלן באַגעגענען קאַר נומער 26 אויף טעמפּלמאַן סטריט, 11 אינדערפרי

וועטער:
קלאָר און וואַרים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאַנג — 5.32.
זון אונטערגאַנג — 7.41.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאַנאַדע עטאַבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

Vol. 21, No. 191. Winnipeg, Friday Aug. 21, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג. פרייטאָג ח' אלול, תרצ"א.

אנב-אורחא

פון מארק

די קאָנגרעס פלענער

די אידישע פירער אין פוילן האבן זיך געכאַפּט איצט, ווען דער חיקּ קיגט שוין אויפ'ן האַלז, אז עס איז צייט די אירן זאָלן מיט געמיינ־שאַפטלאַכע, פאַראייניקטע כחות פרו־ישראל", מיט רבי זאַנענפעלד אין דער שפּיץ.

אינ'ם שמועס ביי א גלעזל טיי, האט דער הייר־קאָמישאַנער פאַרזיכערט זיינע געסט, אז עס וועלן ניט פאַרקומען קיין אומאָרדענונגען, און אז קיין עפנטלאַכע דעמאָנסטראַציעס וועלן ניט דערלויבט ווערן זונטאָג, ווען די אַראַבער פלאַ־נעווען זייער גענעראַל סטרייק.

—(::)—

רעניסטראַציע אין פּרץ שול עפנט זיך זונטאָג

דעם זונטאָג, אווג. 23טן, פון 10 ביז 12 אינדערפרי, עפנט זיך אין י. ל. פּרץ שול, אַבערדין עוו. אַרום סאַלטער סטריט, די רעניסטראַציע פון קינדער פאַר'ן נייעם לערן־יאָר, וואָס פאַנגט זיך אָן סעפּט. 1טן. אַלע על־טערן מוזן פּרעזענטלאַך רעניסטרירן די קינדער, סיי זיי האָבן שוין גע־לערנט אין שול, און סיי ניט.

קינדער ווערן איצט רעניסטרירט פאַר די פאָלגנדיקע אָפּטיילונגען פון דער שול:

1. קינדער־גאַרטן, פאַר קינדער פון 4 ביז 6 יאָר; 2. טאַגישול, וואו צוזאַ־מען מיט די אידישע למודים ווערט דורכגעמאַכט, אונטער אויפזיכט פון מיט'ן הסכם פון "סקול באָקד", א פּראָגראַם פון פינף קלאַסן "אַפּבלויק סקול", 3. אוונט שול, 6 קלאַסן, אוו, 4. מיטל־שול און העכערע קורסן, פאַר קינדער מיט אידישע ידיעות.

כאַטש די שול פאַרמאַגט א פערסאָ־נאַל פון 12 לערער, איז אבער דאָס פלאַץ אין שול באַשטיינקט, און בלויז א באַשטימטע צאָל קינדער (בין זעקס הונדערט) קאָנען אַריינגענומען ווערן אין די קלאַסן. די עלטערן ווערן דער־פאַר געוואָרנט צו רעניסטרירן זייערע קינדער וואָס פרויאַ, אויב זיי ווילן זיין זיכער מיט א פּלאַץ פאַר זיי אין דער שול.

די רעניסטראַציע וועט פאַרגעזעצט ווערן ביז דער עפענונג פון דער שול טעגלאַך (אויסער פרייטאָג און שבת) פון 10 ביז 12 אינדערפרי.

טשענסעלאָר געזענענט זיך מיט פירער פון "אגודה"

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

ירושלים, אווג. 21 (איטא).— דער הייר־קאָמישאַנער, לאָרד טשענסעלאָר, האָט נעכטן בייטאָג געגעבן א געזעגע־נונגס טיי פאַר די פירער פון "אגודת־ישראל", מיט רבי זאַנענפעלד אין דער שפּיץ.

אינ'ם שמועס ביי א גלעזל טיי, האָט דער הייר־קאָמישאַנער פאַרזיכערט זיינע געסט, אז עס וועלן ניט פאַרקומען אומאָרדענונגען, און אז קיין עפנטלאַכע דעמאָנסטראַציעס וועלן ניט דערלויבט ווערן זונטאָג, ווען די אַראַבער פלאַ־נעווען זייער גענעראַל סטרייק.

—(::)—

אמעריקאַנער שוריגאַלן וועלן זיך דרוקן אין קאַנאַדע

טאָראָנטאָ, אווג. 21.— אמעריקאַ־נער אַרויסגעבער אַנאַסיריז, אַן אַמעריקאַנער שוריגאַל הויבן זיך אָן דרוקן אין טאָראָנטאָ, צוליב די הויכע טאַריפס וואָס די קאַנאַדער רעגירונג האָט איינגעפירט אויף אימפּאָרטירט שוריגאַלן.

עס ווערט דאָ אויך באַקאַנט, אַן נאָך אַכט אמעריקאַנער שוריגאַלן פלאַנ־נען צו דרוקן זייערע קאַנאַדער אויס־טריט.

—(::)—

רעניסטראַציע אין פּרץ שול עפנט זיך זונטאָג

דעם זונטאָג, אווג. 23טן, פון 10 ביז 12 אינדערפרי, עפנט זיך אין י. ל. פּרץ שול, אַבערדין עוו. אַרום סאַלטער סטריט, די רעניסטראַציע פון קינדער פאַר'ן נייעם לערן־יאָר, וואָס פאַנגט זיך אָן סעפּט. 1טן. אַלע על־טערן מוזן פּרעזענטלאַך רעניסטרירן די קינדער, סיי זיי האָבן שוין גע־לערנט אין שול, און סיי ניט.

קינדער ווערן איצט רעניסטרירט פאַר די פאָלגנדיקע אָפּטיילונגען פון דער שול:

1. קינדער־גאַרטן, פאַר קינדער פון 4 ביז 6 יאָר; 2. טאַגישול, וואו צוזאַ־מען מיט די אידישע למודים ווערט דורכגעמאַכט, אונטער אויפזיכט פון מיט'ן הסכם פון "סקול באָקד", א פּראָגראַם פון פינף קלאַסן "אַפּבלויק סקול", 3. אוונט שול, 6 קלאַסן, אוו, 4. מיטל־שול און העכערע קורסן, פאַר קינדער מיט אידישע ידיעות.

כאַטש די שול פאַרמאַגט א פערסאָ־נאַל פון 12 לערער, איז אבער דאָס פלאַץ אין שול באַשטיינקט, און בלויז א באַשטימטע צאָל קינדער (בין זעקס הונדערט) קאָנען אַריינגענומען ווערן אין די קלאַסן. די עלטערן ווערן דער־פאַר געוואָרנט צו רעניסטרירן זייערע קינדער וואָס פרויאַ, אויב זיי ווילן זיין זיכער מיט א פּלאַץ פאַר זיי אין דער שול.

די רעניסטראַציע וועט פאַרגעזעצט ווערן ביז דער עפענונג פון דער שול טעגלאַך (אויסער פרייטאָג און שבת) פון 10 ביז 12 אינדערפרי.

תלמוד לערנט אידן צו מאָרדן קריסטלאַכע קינדער, זאָגט קאָנסערוואַטיווער קאַנדידאַט אין קוועבעקער שטעטל

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

מאָנטרעאַל, קוועב., אווג. 21 (איטא). — אז דער תלמוד לערנט די אידן צו מאָר־דען קריסטלאַכע קינדער, איז נעוועז א בהויפּטגונג וואָס איז געמאַכט געוואָרן פון'ם קאָנסערוואַטיוון קאַנדידאַט, דר. ראַאול פּוליו, ביי א פּאָליטישער פאַר־זאַמלונג אין סט. וויקטאָר, א קליין קוועבעקער שטעטל, לויט א באַריכט וואָס איז אחער היינט אָנגענומען.

דער אַנטיסעמיטישער רעדנער, באַ־רירנדיק די קוועבעקער שול פראַגע, זאָל האָבן געזאָגט, לויט'ן באַריכט,

"דער ליבעראַלער פירער, פּרעמיער טאַשעראַ, כאַטש ער איז אַליין א פאַר־מער קריסט, סימפּאַטיזירט ער אַבער מיט'ן אידישע פראַבלעמען. אין ער איז געווען א גוטסקן פון נעבן די אידן א סעפּאַראַטן שול סיסטעם. אבער ווי האָט עס טאַשעראַ געקאָנט דערלויבן זיך צו מאַכן אזא שריט, ווען דינים, האָט ער זיך אבער באַנענענט מיט א 17־יאָריקער ווייניפּעגער מיר־דעל אין סעפּטעמבער, 1930. האָט זיך פאַרליבט אין איר, און דער בראַוט האָט נאָכגעפאָלגט — ער האָט חתו־נה געהאַט!

אווי איז הארד געווען זינט לעצטן סעפּטעמבער פאַרקניפּט און פאַרבונ־דן מיט צוויי ווייבער. פאַר דער ערשטער פרוי האָט ער געהייסן מר. הארד און פאַר דער צווייטער — מר. לאָקוואָר.

—(::)—

אונטערצינדער לויגט אַנ־דערהאַלבן יאָר טורמע

ווילאָם לאָוו, געפונען שולדיק אין אונטערצינדן עטלאַכע שריפות אין ווי־ניפּעג, איז אין סט. באָניפיסער גע־ריכט פאַראורטייילט געוואָרן צו 18 חד־שים אין דער העדינגלי געפענגעניס. די שטראָף איז געווען פאַרהעלטנעמעסיק לייכט צוליב דעם שוואַכזיניקייט פונם אָנגעפאַלנען. נאָך דעם טעריכן וועט ער אשר דעפּאָרטירט ווערן קיין שאָט־לאַנד.

נייער שפּייז מאַרק אויף מיין און רעדוואוד עפנט זיך מאָרגן

א נייער פאַרמאַכטער עפנטלאַכער שפּייז מאַרק ווערט געעפנט מאָרגן (שבת), צען אינדערפרי, אין דעם רי־זיקן גאַראַזש אויף מיין סטריט, קאָר־נער רעדוואוד עוועניו.

דער גרויסער גאַראַזש אין פאַרטייל־נעוואָרן אויף א גרויסער צאָל "סטענדס", וואו עס וועלן ווערן פאַר־קויפט די פאַרשיידענאַרטיקסטע שפּייז פאַראַדוקטן, — גראַסעריס, פּרוכט און גרינסן, פּלייש, עופות, אייער, מילך, קעז ברויט און א. וו.

דער מאַרק, ווי די פאַרוואַלטונג אַנאַסיריס, איז געגרינדעט געוואָרן אויף געוויסע קאַפּאַראַטיווע יסודות, און וועט שטרעבן צו געבן דעם פּובּ־ליקום בעסערע פּראָדוקטן צו ביליקע־רע פּרייזן, איינשפּאַרנדיק איבערויקע הוצאות. די באַקאַוועלאַכקייט פון די קונים און זייער בעסטע באַדינונג, ווערט צוגעזאָגט, וועלן שטאַרק גענו־מען ווערן אין אַנבאַטראַכט.

די עפענונג וועט געפייערט ווערן צען פאַר, און די אָפיציעלע געסט ביי דער עפענונג וועלן זיין מעיאָר וועב און אַלדערמאַן דען מעקליין און דזשאָן בלומבערג.

צוויי-ווייבערניק קריגט א געלעגנהייט אויס-צורעזן זיך א יאָר צייט אין געפענגניש

איצט, אין אזא שלעכטער צייט, ווען עס איז שווער אויסצוהאַלטן איין ווייב, איז דעזיל ע. הארד'ן געפעלן געוואָרן צו האָבן דוקא צוויי ווייבער. עס איז א גליק וואָס ריכטער קאַרי, אין קרימינאַל גערעכט, האָט אים נעכ־טען פאַרשיקט אויף צווילף מאָנאַטן אין חד־גדיא אריין, וואו ער וועט באַ־פרייט ווערן פון דאַנק פרינסק.

דענזיל ע. הארד, האָט נאָך מיט עט־לאַכע יאָר צוריק חתונה געהאַט — און שטאַרק חתונה געהאַט, לויט אַלע אַזוי פאַרביטערט, אבער מיר זעען אויך נאָך ווי, ווי מיר דערגעענטערן זיך אויך צו עקאָנאָמישער באַרלאַזיקייט.

און אזוי לאַנג ווי דער דונער טוט ניט א קראַפּ, צלמ'ט זיך דער פויער ניט אויבער. — זאָגט א רוסיש ווערטל.

מאַקדאָנאַלד וועט אפשר רעזיגנירן אויב בודזשעט פלענער פאַלן דורך

פּרעמיערס פלענער צו באַלאַנסירן בודזשעט באַגעגענען זיך מיט אומצופרידנהייט סיי פון די אַרבעטער און סיי פון די קאַנסערוואַטיוון. — ראָט פון טרייד יוניאָנס וועט היינט אָנגענומען באַשלוס

לאָנדאָן, אווג. 21. — קלאַנגען טראָגן זיך דאָ אַרום, אז די אַרבעטער רעגירונג פון פּרעמיער מאַקדאָנאַלד וועט אפשר רעזיגנירן, אויב דעם פּרע־מיער פלענער צו באַלאַנסירן דעם בודזשעט, וואָס דראָעט מיט א דעפי־ציט פון 600 מיליאָן דאָלאַר, וועלן ניט גענעמהייטן ווערן.

אנדערע מיינען אבער, אז אזא אנט־וויקלונג איז ניט זייער וואַרשיינלאַך, כאַטש מען גיט צו, אז עס וועלן אפשר געווען גלייכער פאַר דער רעגירונג אי־בערגעבן די פראָבלעמען צום פאָלק צו אנטשיידן.

דערווייל ווערט באַריכטעט, אז מאַק־דאָנאַלדס פלענער האָבן זיך אָנגעשלאָ־גען אַן א שטאַרקער אָפּאָזיציע צו צוויי זייטן. די קאַנסערוואַטיוון פירער, מיט וועמען די "גרויסע פינף" (די פינף הויפּט מיניסטאָרן) האָבן זיך באַראַט זיינען, אומצופרידן, וואָס די רעגירונג שלאָגט ניט פאַר קיין באַדייטנדיקע פאַרקלענערונגען פון דער "דאָל" (הילף פאַר אַרבעטסלאָזע), בעת די טרייד יו־ניאָן פירער זענען זייער שטאַרק אויס־קעגן וועלכע'ן אַן פאַרקלענערונגען אין סאָציאַלער באַדינונג אָדער רעדוקי־ציעס אין נעהאַלטן פון רעגירונגס אַנ־געשטעלטע.

היינט וועט זיין ווייטער א קריטי־שער טאָג פאַר די דיסקוסיעס. דער גע־נעראַל־ראַט פונם טריידס יוניאָן קאָנ־גרעס, וועלכער האָט נעראַט א קאָנפע־רענץ מיט די "גרויסע פינף" לעצטע נאַכט, וועט היינט די פראַגע אַראַראַנ־דיגן פון מיט דער נאָנצער קאָנגרעס פון פּרעשאַפּט, און פּרעמיער מאַקדאָנאַלד וועט היינט ווייטער אָנפירן די פאַר־הandלונגען מיט די אַנדערע פּאַרטיעס.

געזעלשאַפטלאַכער קאַלענדער

פרייטאָג, אווגוסט 21

פאַראַמס. פון פאַרטיי און יוגנט ליג־קע פוע"צ, 8.30 נאָכ., אין פּרץ־אינסט. פאַראַמלונג פון הגיער העובד, 9 אווגס, אין איינגעגעבן לאָקאַל.

געזעלנונג אווגס פאַר כ. דאַלגאַי, אויפזיכט אינדרוסט. נאָדל, יוניאָן, 8.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפּל.

זונטאָג, אווגוסט 23

אַרויספאָר פון פאַרטיי און יוג. פּועלי ציון, 7 פרי, פון פּרץ־אינסט., קיין סע־וועז סיסטערס אין קעמפּבעל פאַרק.

פּיקניק פון דער א. א. ק. צ. לטובת דעם "קאַמף" אויף מעקדונאַל פאַרק. קאַמיטע מיטינג פון "חסד של אמת" 3.30 נ. מ., אין נייער ת"ת.

מאָנטאָג, אווגוסט 24

פאַראַמס. פון פּרוויי קולטור פאַרב. פון ת"ת, 8.30 נ. מ., אין ת"ת.

פאַראַמס. פון אַרב. חיקה געז., 8.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפּל.

דינסטאָג, אווגוסט 25

אַלגעמ. פאַראַמס. פון בנות־ציון, 8.30 נ.מ.

סאַקאַ־וואַנעטי אַנדיינק אוונט ביי אַרב. קולטור קלוב, 8.30 אוונט, אין פּרץ־אינסט.

מיטוואָך, אווגוסט 26

טיי פון מאַקאַרוויווער פרויען פאַראיין ביי מרס. פּראַסקין, 391 קאַלעדזש עוו.

קולט. פאַראַמס. פון כר. 2 פּוע"צ: "העצטער סאַציאַליסטישער קאָנגרעס", 8.30 אוונט, אין לאָקאַל.

זונטאָג, אווגוסט 30

"סילוועד טי" פון בנות־ציון ביי מרס ג. גאָלדשטיין, סאַלטער אין סטעלאַ.

אַרויספאָר פון אינד. בני אברהם סיק בעג. צו בית עלמין צו שטעלן מצבות, 1 נ. מ.

פּיקניק פון יוב. הדסה אין קילדאָנאַן פּאַרק, זאַמל־פּונקט—ציון זאַל, 2 נ. מ.

מאָנטאָג, אווג. 31

אַלגעמ. פאַראַמס. פון מוטער פאַר־איין פון פּרץ שול. באַריכטן און וואָלן, 8.30 נ. מ., אין פּרץ־זאַל.

טענ־טאָג פון כנסת־ישראל סיסטער־הוד.

ב. מילער צוריק פון געשעפט טור

ב. מילער, פון פּיפּלס בוק סטאָר, איז היינט געקומען צוריק פון א טור אבער דער וועסט צוליב זיינע גע־שעפטן.

—(::)—

אידישע צייטונגען געשניטן צוליב מאַנגל אין פּאַפּיר

מאָסקווע, אווג. 21 (איטא). — די אידישע צייטונגען "אָקטיאַבר", פון מינסק, און "שטערן", פון כאַרקאָוו, האָבן אנגעהויבן דערשיינען האַלב פון זייער געוויינלאַכן פאָרמאַט, צוליב דעם אַלגעמיינען מאַנגל אין פּאַפּיר אין סאָ־וועט פאַרבאַנד. ביידע צייטונגען דרוקן זיך מיט דעם קלענסטן זאַץ, כדי ניט צו בלייבן הינטערשטעליק אין'ם לייענ־מאַטעריאַל.

קאַמף צווישן שטאַט און קירך אין שפּאַניע פאַרשאַרקט

מאַדריד, שפּאַניע, אווג. 21.— דער קאַמף צווישן דער מלוכה און דער קירך אין שפּאַניע ווערט שאַרפער, און דער קריזיס אין די באַציאונגען צווישן זיי ווערט שווערער.

די רעגירונג האָט נעכטן פאַרעפנט דאָס אויפגעשטאַנדענע רעגירונג, ווערט פאַרשאַנען, האָט פאַראַלגאַנז, אז די רעגירונג זאָל צוזייט אויבערבייטן אירע באַציאונגען מיטן וואַטיקאַן, אבער די אַנדערע מיניסטאָרן האָבן דערווייל ניט געוואָלט אָננעמען אזא שריט.

—(::)—

וועגן מרס, בענדזשאַמין וואַרהאַפט פון 435 מאַנגטון עוועניו, האָט זיך נעכטן צוריקגעקאָמען אהיים פון'ם קעב, וואו זי האָט געמיטפּט פּליטש, האָט זי נעטראָפן די הויז אין פלאַמען און פייערלעשער האָבן געלאָשן דיי שריפה.

די אורזאַך פון דער שריפה איז ניט באַוואוסט. וועגן זי איז אוועקגע־נאַנגען פון שטוב האָט זי געלאָזט א ברענענדיקן אייזן אין זי האָט ניט געוואוסט אז איר הויז ברענט ביז זי האָט זיך צוריקגעקערט אהיים.

—(::)—

מאָנטרעאַל, אווג. 20. — נאָך א סלוב וואָס טראָגט הויכע עלעקטרישע וואָלטאַזש איז היינט אויפגעריסן גע־וואָרן מיט דינאַמיט אין דער נאָרט עוד פון שטאָט, איבערלאַנדיק האַלב פון דער סט. לאָוראַנס פאַרשטאָט אין עלעקטרישער באַריינונג.

פאַר דער לעצטער וואָך נייען כסדר אַז די אויסברוכן קענען זיי עלעקטרי־שע ליכטיגס פון דער מאַנטרעאָלער לייט, היט ענד פאַוער קאָ., ביי וועל־כער עס גייט אַן א סטרייק פון 175 מאַנ. אין אַרבעטער אונין, האָט אַנ־גענומען אַז עס איז אַ מעגלעכקייט אַז דער אַרבעטער אַרבעטער אַרבעט